

ЧЕРНІГІВСЬКОГО

газета табору Корнберг

ЗАЛОВІТ

Як умру, то поховайте
Мене на могилі,
Серед степу широкого
На Україні милій,
Шоб лани широкополі,
І Дніпро, і кручі
Чуло видно, було чути,
Як реве ревучий.

Як поїхав України
У синє море
Кров ворожу... отоді я
І лани і гори -
Все покину і полину
Ло самого Бога
Іолитися... А до того -
Я не знаю Бога.

Поховайте та вставайте,
Кайдани порвіте
І вражою злую кровю
Воля скропіте.
І мене в сімі великий,
В сімі вол'ний, новий,
Не забутьте полянути
Незлім тизим словом.

ТАРАС ШЕВЧЕНКО

Тарас Шевченко – син кріпака Григорія Шевченка. Народився 1814 року лютого 25, у селі Кириловцях, Свенигородського повіту, Київської губернії, в маєтку поміщика Василя Васильовича Енгельгардта. На восьмому році, залишившись без батька та матері, пішов він до дяка в науку як школир-полихач.

По двоурічному навчанні кінчив він граматику, часловець і, зрештою, псалтир. Дяк, переконавшисб у знанні свого школи-полихача, посылав його, замість себе, читати по номерах псалтир, за що він сплачував йому, як винагороду, лесяну колійку.

Але не дивлячись на прихильні до себе ставлення супорого спартанця-вчителя, в один з багатьох днів і ночів, коли спартанець-вчитель з і своїм приятелем Іваном Лимарем були меотвецькі пяні, школир-полихач, не зважаючи ні на що, заголосив задньою свого вчителя і благолітеля та й всипав йому велику дозу березової каші. Помстившись доскочую та зображені чкусь книжечку з кунштиками, він то і ж ночі втік до міста Ліссянка, де й знайшов сою вчителя-маяра, отця дінкона, якож спартанця,

Терпляче зносив все біолага-школяр таскаючи із Тискаче три дні ведрами воду та тер мідянку; на четвертий день втік він в село Тарасівку до лячка маяра, що сланився на цілу околицю малюванням великомученика Микити та Івана-воїна; у Івана-воїна для більшого ефекту малювання він на лівому рукаві лів'я салдатські нашийки. До цього Аполеса і звернувся біолаг-школяр з чвесилою лужкою перевести всі незгоди яби тільки хоч трохи зачітися його великому майстерству.. Але Аполес поливітись на ліву голоню біолажи, ня відраз йому відмовив, не знаходячи у нього талану не лише до маярства, але і до іншого будь якого майстерства.

Загубивши усяку надію зробитись ясли-небудь хоча б посередині маяром, з жалем у серці повернувся він до рідного села з наміром напнатися погоничем, щоб пасті громадську хулобу чи хстити за стадом овець або свиней і чигнати крадену книжечку з кунштиками.

Але так не сталося. Поміщику Павлу Васильевичу Енгельгарту, який шойно дістав у спадкоємницу маєток свого пооїчного батька, треба було шеткого улопия і обірванець школяр потрапив просто до кімнатних козачків. Тут він крадікома змалюовував, краденим у конторщика, оливцем малюнки сувальські школи, що прикрашували стіни панського палацу, подорожуючи з обозом за своїм паном до Києва, Вильна та до Петербургу на ночівлях крав він малюнки різних історичних георів як то: Соловія-роозбійника, Кульгена, Кутузова, козака Платова та інших з наміром скопіювати їх у вільний час.

Такий випадок тривав у Вильно. Не було щостого грудня року 1829. Коли пан з і своєю дружиною поїхав на біль, а у будинку все затихло, тоді малий Тарас розгрінув крадені штінности і, вибраний з них козака Платова, прийнявся старанно його змалюовувати. Лійшов він вже до маленьких козачків, що гарционали навколо коня козака Платова, як розчинилися двері і пан з дружиною повернувся з боля. Пан з пересердя видран його за вуха, набив по обличчю за те, що він міг не лише будинок, але і ціле місто спалити. На другий день пан наказав кучереві Сидору добре його вишити, що і було сумлінно виконано.

1832 року у С.-Петербурзі, за несприятливим його проханням, поміщик законтрактував його на чотири соки різних маярських справ цехонсму майстру якомусь Ширяєву. Ширяєв ставився ще суровіше за всякого дячка-спартанця. Проте, не дивлячись на які утихи, він у світлі ночі бігав до літнього Саду змалюовувати невідрабні статуї

що були прикрасою Петровського саду. У цьому саду на той же час він почав писати вірші; з численних своїх спроб він згодом надрукував лише одну балладу "Причинна".

На одному з цих сеансів він познайомився з художником Іваном Максимовичем Сошенком, з яким він і до цього часу перебуває у самых ширих приятельських стосунках. За порадою Сошенка він почав пробувати малювати портрети аквареллю в настури. Для численних спроб терпляче служину йому за модель його земляк і приятель, козак Іван Нечипоренко, крімак того самого пана Енгельгардта. Якоєв Енгельгардт побачив у Нечипоренка малюнок свого кріпака-артиста, що йому належно дуже сподобався, бо він почав його використовувати для змальовування портретів з інших коханок, за які чиолі нагороджував срібним карбонанцем.

1837 року Т.М. Сошенько познайомив його з конференц-секретарем у мистецтві В.І. Григоровичем з метою знайомства його з кріпаками. В.І. Григорович пропав протягом В.А. Чуковського, з той довіданийсь прощі діну у поміщиця, просив К.Л. Брюлова написати з нього, В.А. Чуковського, портрет для Царської фамілії з метою розважати його льодочареї у Царській Родині. Великий Брюлов почав на це погодитися. Портрета намалюовано. В.А. Чуковський за допомогою графа І.В. Волєгорського організував льодочарею у 2500 карбованців асигнаціями і за ці діни було викуплено з кріпаків Т. Шевченка 22 кріпака 1838р.

1844 року він дістав звільнення вільного художника, а 1847 року його було засарештовано разом з Костромяром ім, Кулішем та багатьма іншими по доносу студента Київського Університету якогось Петрова, і 30 травня того ж року в квазиму третіого підділу Т.Г. Шевченка було вислано в Орецьку кріпості, а згодом до Ново-Петровського укріплення з супорою заборонено писати чи малювати.

22 серпня 1858 року його було звільнено з Ново-Петровського укріплення і звільнено під наглядом поліції передбувати в столиці чи займатись мальстром.

1859 року кітічку, після тривалої читяжкої розлуки, він подбачив свою прекрасну батькінину, кріпакін братів і сестер і в осені повернувся до Академії мистецтв.

10 березня 1861 року далеко на чужині він помирає.

• • •
/ "Кіозар" /

НЕ ГРІЄ СОНЦЕ НА ЧУЖИНІ

Не гріє сонце на чужині,
А дома надто іже пекло.
Мені не весело було
І на нашій славній Україні
Ні хти любив мене, пітав,
І я хилився ні до кого,
Блукав собі, молилися Богу,
Та люте панство проклинов,
І згадував літа лихі,
Іогані, даїнні і літі;
Тоді повісили Уриста -
І тепер не втік би син Нарії!
Ніде не весело мені
Та, мабуть, весело й не буде

† на Україні, добрі люди,
Отже таки й на чужині
Хотілось б... та й то для того,
Щоб не робили москалі
Труни із деревна чужого,
Або хоч крихітку землі
Та-за Дніпра мого святого
Святів вітри приховати,
Та й більш нічого! Та...
Хотілось б... Та що й Годи...
Нашо іже Бога турбуватъ,
Коли по-нашому не буде.

Т. Шевченко.

Орецька кріпость, 1847

ВЕЛИКИЙ РЕВОЛЮЦІОНЕР

Чи застanoвляєся хто з нас над тим, як виглядало б наше національне життя, коли б 9 березня 1814 року був не народився в кріпака Григорій Шевченко син, що його осудили Тарасом? Чи можемо собі уявити нас, коли б Т. Шевченко взагалі не жив на світі? Без Тараса, Шевченка годі наліть думати про новочасну Україну.

Перенесім себе унною в часи на переломі 18-19 ст.

Після зруйнування Січи /1775 р./ і після зважіння селянства /1781 р./ покрила українську землю вустя непрохідна темрява. Всі прояви національного життя зовсім зникли. Одиноке про залішилось, що українська мова, що збереглася тільки під спомінами старічами нещасних кріпаків.

А хоч де-не-де замерехтіло слабе спітильце, немовдалекий блудний погник, однак від нього не міг розкинутися день на українському небосхилі. Хоч зображені сміх Тевна Котляревського, хоч сатирою і гемором відоався Гулак Ареф'ївич /з фольклору Осипа Ніжанка/, хоч від широпіб Сердя Загородній /з фольклору Гребінки/, то все ж це ніяк не вистачало, щоб прогнати глуху темну ніч, що чорними крилами

царського орла розшипалася над Україною. Зларвалася, немов вибила о остання година для українського народу, що безпомічно катиня до безодні забуття, що потопал уже в російському багні.

А втім несподівано для всіх залунав грімкий голос: "Тобі кажу - стань!" Такий могутній що ні раз пішов від нього пілгомін по всій широкій українській землі. Ней голос, як колись Уриста, силою силою зумів мертвого воскресити до нового життя. Москвеські грабарі засипали вже могилу над українським народом. Та жахнулися нід несамовитого лива, що мертві звінчає дихати й відкриває очі.

Сталось чудо. Во цілі минувіліні, сучасність України промовила устами одної людини. Так дійсно, одна людина своїм вищим полум'яним словом залочачувала наше національне відродження.

В особі нещасливого кріпака й цаоського вязня зіславо нам саме Боже Провидіння Того, що врятував український народ від мовного загину. В найкритичнішому моменті нашої історії зявився на землі Пророк, а з ним і осяянний сонцем національний спітанок.

Найбільше значення Тараса Шевченка не в тім, що він був геніальний поет, визначний маляр, глибокий мислитель, активний громадський діяч і творець Кирило-Методіївського Вратства.

Але і інші народи світової слави поетів, мистців і філософів, що безсмертними творами збагатили духовний скарб своєї національності людства.

Але тільки ми, українці, мали такого єдиного в своїм роді величні-Генія духа, слави й чину, що переріс іх усіх своїх історичних післанництвом, воскресши свій народ й наштовхнувши його непоборною волею до самостійного життя. Прояв цього духа відчуваємо в його творчості:

Во серці в мені скоче, душа радіє, залевнє мене надія, — ні, певність, що наша церква, наш народ не пропаде. Вона не скінчиться за нашого життя: перейде на грядучі покоління. Але ті грядучі покоління благословляти буде наш почин.

Іле багато потече крові, але на кістках тих мучеників встане Україна, засяє свою красою на всю землю. Україна мусить бути, не пропаде народ, що вилас з себе те славне лицарство — козацтво. І здобуваємо собі волю науковою і мечем, без великих жертв номає свободи, нема волі.

Тарас Шевченко у своїм залоніті не заважається також відкрити нам правду, що тільки через іорожу кров веде наш шлях до свободи й незалежності.

Думки Тараса Шевченка святі, як евангельські слова, їхні час,

ні простір, ні змінливі умови не малийні коли не зможуть позбавити їх титанічної сили, постійної незадовісності й гострої акутальнності. Він нашіональний босія, що на сторожі, ним довершено воскресіння України, поставив новоміруючого Духа свого слова й Чину, дав нам ясний дороговказ, що закликає до братської і одноєдності й до жертвоюючої любови Натьківшини та в рішучим наказом: "Боріться, поборите!" - спрямовує нас до нашої мети. Тоді й Сам Всешилній поможет нам уйти до власної хати, щоб стати в ній самостійним господарем, бо "в своїй хаті своя сила і правда і воля".

Л. Когдан.

НЕВІДРИДІ СЛОВА Т. РІВЧЕНКА.

Всім нам вкупі на землі
Єдиномислія подай
І братолюбія пошли!

+ + +

...Поможи нам, ізбави нас
Вражі наруги!
Поборов ти першу силу,
Побори ж і другу,
Ще лютішу!..

+ + +

Не смійтися, чужі люди!
Церков-домовина
Розналиться... і з піл наї
Встане Україна.

+ + +

Не вмирає душа наша,
Не вмирає воля.
І неситий не виоре
На дні моря поле.

+ + +

Свою Україну любіть,
Любіть і... Во время люті
В остатню тяжку минуту
За неї Господя молітъ.

+ + +

Я так і, я так люблю
Мою Україну убогу...

+ + +

За неї душу погублю!

+ + +

Немає в світі України,
Немає другого Дніпра.

+ + +

Оживуть степи, озера,
І не ворестові, а
А вольні, широкі.
Скрізь шляхи святі
Простеляться...

+ + +

Чи буде правда між людьми?
Понинна бутť, бо сонце стане
І осквернену землю спалить.

+ + +

...А щоб збудити,
Хиренну волю, треба миром,
Громадою обуї сталити,
Та добре вигострить сокиру -
Та її заходиться вже будити.

+ + +

Роботячим юмам,
Роботячим рукам
Перелоги сряті,
Лумати, сіять, не ждати
І посіянне жати
Роботячим рукам.

+ + +

Учітися, брати мої,
Лумайте, читайте.
І чужому научайтесь
І свого не цурайтесь.

+ + +

І день іде, і ніч іде.
І голову скопинши в руки,
Лівується, чому не йде
Апостол правди і науки!

+ + +

Молітись Богоні одному,
Молітись правді на землі,
А більш на землі ні кому
Не поклонітись.

+ + +

Борітися - поборите...

+ + +

Сини мої на чужині,
Чи чужкій роботі;
Дніпро, брат мій, писихає,
Лено покидає,
І могили мої милі
Лоскаві зоуриває.

+ + +

В СВОЇЙ ХАТИ, СВОЯ СИЛА

І СЛАВА І ВОЛЯ.

СУЗДАЛЬ - РУЙНУЄ КИЇВ

758 років тому, 8 березня 1169 року відбувся похід українських князів-переносітнів на Київ, столицю України. Сумнє, а правдиве.

"Піле хмар з українським князем" посунула нищти Київ, на слану його північного суперника" - каже історик М. Грушевський.

Опакувавши під проходом Мстислава, сина Андрія Боголюбського, столицю України, кинулись грабувати її.

"Смоляни, суздальці, чернігівці грабували Піділ, Гору й монастирі, Софію, Лесятинну Богородицю й не було нікому милосердя: церкви горіли, християн убивали та брали в ненюлю.. Золото й срібло збривали з чин, книг, риз, забирали дзиони і всі коштовні речі", - так описує цю сумну братобойчу картину літописець. Тут жа дає нам цей факт не лише для занотування його, але й для науки, що це донедавні міжусобиці, які створили князі.

758 років тому зруйновано Київ - серце України. Зробили це князі підожджені суздальським ворогом, що вже тоді газдрили оком гляділь на велич Києва.

Свірши скот кубельце на півночі рішил нащадок Мономаха Андрій Боголюбський вчинити й зграбувати Київ, що своїми багатствами й культурою приваблювали владарів, щоб дати змогу розвинутися північному Волдимирові над Клязмою, що переніс свою столицю. Бажаючи визволитися від перенаги Києва на перекиному полі, він "лобром і лихом заходив творити у себе митрополію. Наскрізь деспотично і натури, Боголюбський не познав ні київський стіл, бо розумів, що не зможе осудити ані супереності українських князів, ані своєрідного громадського й державного устрою України. Його стремління й бажання йшли в цьому напрямі, щоб понизити й знищити ту велич Києва, яку здобули його попередники князі: В. Великий, Ярослав Мудрий, Володимир Мономах.

Вже перші Мономаховичі станили самовладними чоловіками і Ростоно-Суздалішині пробували свою деспотичну владу поширити на решту земель Київської і Перекави. Золотонісний Київ манив іх, але згодом забачали вони заступити цей старий український центр новим, стінично відчуженим і політических нірожем. Це вдалося ім руками самих же українських князів. Спільними силами, невдоголені пануванням Мстислава Ізяславича, знищили вони велич Києва, а тим і могучість Української держави. Іконами, книгами, глязами й лвоами Києва прибрали й збагатили церкви ворожі столиці - Суздалської держави, Володимира над Клязмою і Боголюбова.

Інтригами й підступами зумів Андрій Боголюбський звершити своє діло.

З падінням Києва й могучості Київської держави почала рости нова держава на півночі, що стільки ли а принесла й нес Україні.

Коштом багатств України й коштом старої ії культури, постала Москва - новий ссередск, який стремів і строїть тримати і своїх пазурах всі українські землі лише тому, що в користаючись з їх багатстви не допустити до створення таємної української держави, що в часів наших славних і великих князів, свою велич зберегла марила б Москву.

Ч.

ПОРОЗПАД Т ПОЛІЦІЇ

Кінець 1939 року. Польща лежить роздерта між двома "союзниками" - Гітлерівською Німеччиною та сонітською Босією. Волинь, значна частина Галичини окупована більшоніцькими "визволителями".

Слідом за військом прийшли різноманітні "пілітіли пропаганди". Нестримним потоком пливе пропаганда на література, загожелена заздалегідь на площах міст, містечок ренуть гучноюці, в кіно-театрах демонструють радянські кінсфільми. Весь могутній та забезпечений життям можливими засобами радянський пропагандний апарат в дії. Всюди мітінги, на яких промоції вихвалюють "радянський раї", підспів життя колгоспників, великі заробітки та заможне життя робітників та трудящих і інтелігенції. Все частіше і частіше можна побачити на вулицях людей в уніформі, яка там, в "раю" находиться на людність.

Че скінчиться ще і перший місяць скупання, як почалися численні арешти. Брали поляків, які були на посадах в установах. Особливо ретельно підловали за нами українцями. Лінчі "Просвіти", робітники кооперативів, священики, начителі - це перші жертви "визволителів".

• Арештованих цілими потягами вивозили на суд в далекий Сибір та Урал.

Як правило сім'я арештованого мусила імати "на суді". Ці потяги являли собою жахливе видовище. Двері тонароних вагонів щільно замкнені, чути плач жінок та літей, але невблаганні люди в капітетах з крівно-червоними околішками - невблаганні. Їх вимушено добре, іх не увірює дитячий плач, - вони спрямлюють свою службу з бездумністю роботів-автоматів.

Примусового вивозу "визволителів" замало: починається шалення агітація за добровільний виїзд на працю до ССР.

В часописах, листівках та на мітингах розвивається "щасливе, радісне життя, легка праця в копальні, фабриках, гарантується заробіток, який забезпечує робітника.

На цей гаяск чіпляється багато донірливих людей, які зголосуються на працю до ССР. Знову потяг з потягом сунуть нглою "гостиню і батькінину" трудачів обдурують люді. Більшість з собою ронери, інструменти, коечнікі машини, скрині з чашніми речами.

Ча перших же станціях України вони бачать обертих людей які нішком в розмові з ними пошепки розказують їм про умови життя під Сонцем. Тута та сум очолюють "серця "добровільців", але вже пізно, треба іхати.

Значну частину "добровільців" сприманено на шахти Донбасу, через яких 3-4 тижні нойі робітники добре тає самі помілляться з умовами життя на новому місті. Оселено їх часто в дерев'яних бараках, Відсутність найменінімальних умов для нормального життя, нечурка скученість / 2-3 родини на кімнату 5х6 метрів, погані харчі, відсутність будь-якої можливості приїхти додому.

Через пару місяців розіпрано все, що можна було продати: ронери, уборання...

Починається "самонільна птеча". Іле рідко кому вдається дістатися до свого краю. Собігши вільною і не як дезертирів запроторюють на тіжкі роботи до таборів, розкидані по нездінних просторах Сибіру.

Нешодайно було надруковано в часописі про побори останніх поляків до Польщі в ССР. Загалені суми їх становили понад два мін. часописи з цілком зрозуміли причини не подають відомостей про кількість вивезених, але де-ято тверджуть, що їх було понад 3.000.000.

Ле ж решта? Про вивезених українців ніде ні слова... Коли небуде світ довідається про концлагі наслідки роботи "визволителів" на землях українських землях та про небчисленні жертви. Галичини та Волині в наслідок "визволення" "єдинокоренними братами зі Сходу".

В. Субо.

З таборового життя.**ПОСИЛЯМО ПРАЦІ!**

З перших днів нашого прибуття до Чорнбергу на повний хід розгорнулася господарська й культурно-освітня праця. Майже кожен таборянин горів озброєним бажанням - робити все корисне, щоб показати себе великим трудівником.

З дня в день покращувалась робота.

Та з листопадом минулого року, почався засій. Причина цього занепаду відома майже кожному таборянинові: погіршення умов еміграційного життя і найголовніше - тяжке щоденне моральне почуття й переживання кожного емігранта в звязку з безкінцевою роботою різних перевірочних комісій, "відвідинами" нас більшовиками, різними наклепами з Москви, наклепами з атаєніх гітлерівців.

Звичайно, нам українцям, що за все своє життя найбільше сприйняли мук і поневіряння в іл ворогів демократії - не може спокійно битися битися серце. Багатолітніх чоловіків, жінок, навіть дехто з юнакін, занурились в безпорядку розпуку. У наслідок цього

У наслідок цього, цієї зими гірше працювали майстерні, зупинили роботу деякі курси, були передбачені навчання в школі, зовсім відійшов в іл праці драматичний гурток, вільчуся занепад у всьому.

Звичайно, не зважаючи на все ми мусили б з дня в день працювати вперто. Та значить нечесто з нас має мало сили волі, забуває слова Твана Франка: "Нехай ні жар, ні холод не спинить вас". А наше благотіворне мінливе життя вимагає особливої праці й напруження. Ніщо не може стати на перешкоді нам. Йо життєву істину вже багато усвідомило наших таборян і з початком весняного сезону енергійно включаються до праці.

Вже знову як три місяці тому, поставили свою працю ремісничі майстерні, почала працювати школа, з ініціативи культурно-освітнього відділу як з тихенько розпочали працю гуртки вивчення мов: англійської, німецької, французької та іспанської.

Але найбільш вільчутнє появлення праці в і жіночій організації. Лоси звіндуло проведений урочистий вечір пам'яті великої української поетеси-революціонерки Лесі Українки ляє на майбутнє великі надії.

З початком весни береться по новому до праці спортивне товариство "Дніпро", СУМ, пласт коша і. Евгена Коновалця.

Шідніття праці - невідкладне завдання кожного таборянина, який любить свій народ, свій край. Іо тільки, як казав великий письменник і громадський діяч Борис Грінченко: "Праця єдинна з неволі нас вирве". Тому підхоплюємо його заклик:

"Нумо до праці, брати!"

О. Чинецько.

ЗЛОБУВАЙМО ФАХ!

Жити добрий фах - важливе для емігранта. Не дано лише усвідомило багато мешканців нашої оселі. Тому з першого дня існування ремісничої школи - з 14 лютого 1946 року численна кількість очочих почала і віді纪律сти.

І коли пригадувала тим, що тут можна було приобрести знання з різних фахів: столлярства, шевстві, кравецтва, токарства, слюсарства, ковальства, блакітарства і т. д.

Різкі навчання в праці не проходили марно. Ті люди, які зовсім не мали фаху тепер можуть легко і самостійно працювати, виконуючи складні завдання.

серед великої групи добрих фахівців притмірною роботою відзначається столяр Глько Розум. На початку навчання він зовсім не міг виконувати будь-яких столлярських робіт, але тепер дуже швидко і майстерно може виготовити стіл, стілець, лівері, розіні рами та інші вироби.

- Вчитись заміжі треба. Час ж ніхто з чукинців не скаже, що українці погані бахівці, - теж говорить цей столляр.

Велику кмітливість виявили: Евстахій Кілич, Михайло Калинук, Петровський та інші, які повністю виправляють звання столяра.

Чудово працюють нові бляхарі - Володимир Білокопитко і Артем Леситина: їхні добрі виготовлення відповідають іншим бляшані виробам.

Олександр Козубович повністю опанував тонкістю праці токаря.

Ці люди фахівці - це кращі люди нашої оселі, які не легкодужно діляться на життя.

Але серед нащої громади ще іноді подибуються і такі, що не виправляють звання українці. Ось Йосип Яворський, що на початку минулого року зapisався до школи, але що з того - не схотівся йому вчитися і покинув школу. А тепер земістю того щоб працювати він лише бафаки бе.

- Спорідно нам за таких бафаків людей як Яворський, - кажуть таєморяни.

Це гірше зробив В. Буряк, покинувши учитися токарства, зважаючи паскарювати.

Це явилось в нашому еміграційному колі - неможливе. Дусять кожен прикладати всі зусилля щоб бути добоим фахівцем.

К. Зозуля.

ЗУСТРІЧАЮЧИ ВІСНИЧУ...

Перші подих весняного вітру надає кожному з нас більше наснаги і багатості.

Весняні дні вимагають від нас ще більше працювітості. Фасан перед ми починіні подбати, щоб наша оселя набрала гарного културного вигляду, щоб було, як казали в нас на Україні, як у віночку.

Тому не гарчи жодного дня треба вже тепер розпочинати весняне очищення подріб, городів, вулиць, притяборони, ділянок і бруду і сухої трави.

Крім цього вже тепер треба підготуватися до посадки дерев і різних квітів. Несхідно дістати велику кількість лолат, різного насіння, довоютися в місцевою німецькою мовою де можна дістати велику кількість дерев-молочників.

Залишились лічені дні до праці на огородах, тому вже тепер треба дістати насіння різних огородників культур, як цибулі, картоплі, огірків, томатів, капусти, персю і т. д.

Це питання /до чого так думає/ на початку погляд, ніби для нас, скитаючів, не важливе. Це не вір'я. Ми мусимо, де б то були, - зразу ж приступати до твої праці і на котрій землі показувати велику трудолібність українців.

Тож, не гармо весняним днів.

О. Стиг.

ПРАЦЯ ЖІНОЧТВА

Українське громадянство на еміграції працює на всіх ділянках життя, так як це дозволяють табороні умови. Че годиться згадувати, що легковажити собі працю жінок в нашому таборі. Че всі мешканці Корнбергу піклуються працею жінок, а великих відсоток людей не-дооцінює праці жіночтва, мовляв "кухня - це держава жінки". Не - шк ідливе поняття, бо жінка може виконати, її то дуже добре, працю на будь-якому громадському в інтересах.

"Іноче збільшення в Корнберзі почало свою діяльність ще з 30 грудня 1945 року. Кожна реддерантуря подала письмові заяви річної праці в кінці 1946 року.

Початкова праця жіночтва зустрічається з великими перешкодами. Брак примищний, а з другої сторони - пасивне ставлення жінок. Українське жіночтво повинно б відчувати потребу свого організації, а цього на жаль не було. Відношення чоловіків, як звітує сама голова жіночого об'єднання, було досить ненавірзушіле, тау що треба булі прикладати багато зусиль щоб лобитись прав жінок. Коли ж остаточно всі труднощі були поборені жіночтво працює в міру спроможності солідної відданості добра своїх же мешканців.

1946 році організація працює мастери: кравецьку, вишивок, наприди старих речей, трикотажну, пральну, званок і пантофель.

В цих робітнях працювало 80 жінок. Проходять курси: куховарські, /закінчило 12 жінок/, крою і шитні /закінчило 23 жінки/. Всім жінкам що закінчили курси видано посвідчення підписані керівництвом УНРРА.

Лучше гарно працювати і ляльок та забавок, /провалена п. Уудою/, яка на більше допомогла нашим наменцям, як і не діялившись на важкі обставини потребують забавок. Че один американець тримає в своїй кімнаті гарні ляльки в гарному українському строї, яка нагадує йому напевне щось міле.

Трикотарська робітня теж на більше загалася тдитичними речами. Кравецька робітня під керівництвом П. Чемеринської випустила велику кількість виробів, не тільки для поїздного вживання таборян, але для посдиноких організацій, наприклад: пошигти зaporожських костюмів, костюмів для танцюристів, пластикових віденак, спортивних вілз-нак та віденак УНРРА.

Робітни вишивок спричинилися до того, що українська вишивка зазнайшла в чужинців повне признання, а нарешті захоплення. Керує робітницею П. Крушельницька. Пряжує 12 жінок.

Заданим супільної опіки жіночого об'єднання було помагати хворим, що находилися в таборі та поза табором і проявіти мешканців і умови під гігієнічним оглядом. Ржито заходів в справі моральності та опіки над лінчатарами. Влаштовано чотирьох жінок курси вагітних жінок яким видано: пеленку, сорочинку, ванну і т.д. Діти дошкільного віку одержували одяг, білизну і взуття.

Культурно-освітній відділ працює на таки вілтінках: влаштували імпрез, відчигнування реддератів, ліквідація неписьменності. Було влаштовано імпрези: Маланчин вечір, академія в честь О. Бесараб, свято призначено пам'яті Л. Українки, спілчне свячене, в місці

травні влаштовано свято матері. Діти салку давали свій попис. Прочитано веберети: "Життя молоді в лінному й школіному віці", "Жінка в творі Л. Українки", "Українська жінка в боротьбі з рідни краї", "Олена Пчілка, життя і творчість". На медичні теми: "Загальні поняття про гігієну", "Інфекційні захворювання", "Венеричні хвороби".

Об'єднання брало активну участь в святі Св. Миколи, сдававши дітству. Чиму учасниця прийняло в організації таборової виставки

українського мистецтва та виставці в м. Касселі даючи багато експонатів. //

Неї короткий перелік пілорічно і праці повинен дати мешканцям табору образ праці жінок, котрі не залишаючи на невідповідні умови широко віддають своє знання для добра суспільності.

---000000---

СЛОВИН ПРО ЧАШІХ УПОКОЕНИХ

Як знаємо, вже на початку створення нашого табору довелося нам на віки попрощатися із професором Віктором Злоточанським - активним борцем за волю та самостійність України. Чого бурхливе життя та діяльність було віддане тільки для Нім. Він аж до останнього удару серця не здавав спасії справи.

Помер Віктор Злоточанський ще в Касселі 26 листопаду 1945 року /на 71 році свого життя/, в час приїзду українців до Корнбергу. Тоді переїжджуючі рішили тільки упокоєного не залишати, а перевезти з собою до ного і оселі і тут гідно похоронити.

Далішими жертвами нашої корнбергської сім'ї були також емігранти: Нестор Росткович /28 р./, Михаїл Кірстіль /24 р./, Василь Грабюк /36 р./, Михаїл Завидовський /20 р./, Степан Гусар /63 р./, Іван Гаврильчук /46 р./.

Останнім добрим чинником для упокоєнів ніколи нас було б те, щоб ми, як слід подбали про їх могили. Йоги були повинні нам так добре поставлені, щоб після нашого залишення їх - це спріді були б гідною пам'яткою. Упокоєні, які не мали тут ні батьків, ні будького з рідних, засновлюють нас подбати про їхні могили. Ми це зробимо для них. Наші дівчата також потурбуються щоб могили разом з гесною були прикрашені квітами.

Цим ми докажемо свою любов до наших утрачених братів, які смертою покинули світ тернистих шляхів успокоїлися в Бозі.

Нехай для них чужа земля пером буде!

---000000000---

ПІНГ-ПОНГ

С. П О Р Т.

Першого березня ц. р. в м. Ашайденбургзі відбулися товарищські областні змагання за першість в грі "стук-пук" /пінг-понг/. Приймали участь три товариства з таборів Ашайденбург, Корнберг, і Майнц-Кастель.

Перше місце в грі посіли ашайденбургці спортивного товариства "Зелена гора", друге - корнбергці, спортивного товариства "Дніпро".

ШАХИ

Лекція дніш. тому в нашому таборі відбулися змагання шахістів двох товариств: "Дніпро" /Корнберг/ і "Тризуб" /Герофельд/. Першість і другість показали шахісти нашої оселі. Виснід 7:4 в користь корнбергців.

---0000000---

С ТІПІТАЧИЙ ЧІНОК.

Нешоданно мешканці нашої оселі могли почути рожевати з "шутті" і літературна діяльність Л. Українки". Чудесно продакламовані вірші "Бранцівка"

ЛЮДИНА "ІНТЕРЕСУ"

СУД

8 березня та боровий суд розбирал справу негідного вчинку Миколи Козяра.

...Лекілька тижнів тому мешканець сусільного табору Солтис віддали колі Козяру відчинені шевські майстерні шити чоботи. Та Солтисові заслалася нещастя - його пограбовано. Тому він не міг сплатити належної суми за пошиті чоботи вирішив лати в заклад діорогоній годинник, доки розлобуде грошей.

Та коли не рости Солтис співчасно явився, Козяр використав для "інтересу" - псадав годинник за велику суму, занадто велику що вияв за нього лише 1200 марок (у чому продан значно дорожче).

Коли Солтис прибув то Козяр гнівно заявив йому:

- Нічого нам говорити. Я проплах годинника, бо ти вчасно не приїхав.

- Ну, то віддаєте мені у чому решту - 200 марок!

- Не буде того. Я б за цей час маю би великий інтерес. - так відповів Козяр. Він не подумав, що до нього поїшов його ж зневолений брат, який знаходиться в тяжких умовах.

Так ця людина "інтересу" назіть перед судом не здрігнулася, не засудила свого негідного вчинку, залимунала свою честь.

Всі присутні були обурені читими комбінаціями Козяра, який визначився тим, що любить легку наживу. Вони залюблени вироком суду, який присудив Козяреві негайно повернути належну суму потерпілому перед урядовою таборою поставити питання про скребування цього "комбінатора" на посаді завідувача шевської майстерні. Адже Козяр не одним відлуком залимунив свою честь.

О. Стрий.

4

----0000000----

ПТВЛЕЧНА АФРИКА ПРИЙМАє СКИТАЛЬЦІВ

Як допідуються з останніх джерел Південно-Африканській владі, що займаються справою іміграції до своєї країни, знялили свою згоду на зати багатотисячну кількість скитальців.

В першу чергу, і то негайно буде прийняті робітники різного фаху: осоюльські текстильні, машиністів, радіотехніків, токарів, друкарські складачів та інших. Посланці від іміграційної влади цієї країни незадовільно почнуть вести реєстрацію.

Піанішо буде набір робітників незалежно від їх віку і родинного стану. Першість і цюму матимуть агрономи та садівники. К

Клімат Південної Африки сприятливий для здорія. Його сухе - пекучіше ніж на півдні України.

Південна Африка під опікую Англії. Лад зразково демократичний. Цієї країні належить велике майбутнє. Кожен трудівник може жити в її ним і гарним життям.

----0000000----

Видав културно-освітній видліл таопору.

Редакція колегія.